

Exam. Code : 216703

Subject Code : 4448

M.A. Political Science 3rd Semester

HUMAN RIGHTS

Paper-XV

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

SECTION-A

Attempt any six questions. Each questions carries 4 marks.
Answer to each shall be about 250 words.

1. Third Generation Human Rights.
2. Objectives of UN Charter.
3. Personal Liberty.
4. State Human Rights Commission.
5. Manual Scavengers.
6. Bonded Labour and Judicial Activism in India.
7. Group Rights.
8. Liberal Rights.
9. International Law on Terrorism.
10. Civil Liberties.

SECTION-B

The candidate shall attempt **one** question from each unit in about **1000** words. Each question shall carry **14** marks.

UNIT—I

11. 'Rousseau, the torch-bearer of the Industrial Revolution, proclaimed that men were endowed with inalienable rights of liberty, equality and fraternity,' Justify the statement in relation with the concept of human rights.
12. Discuss the purposes and objectives of UN Charter in the development of human rights.

UNIT—II

13. Discuss the constitution of National Human Rights Commission under Protection of Human Rights Act, 1992.
14. Critically discuss role of Universal Declaration of Human Rights, 1992 in promotion of international human rights movement.

UNIT—III

15. Discuss the role of Judiciary in the protection of the rights of women in India.
16. Discuss the functioning of NGOs in the promotion of human rights.

UNIT—IV

17. Discuss various Socialistic perspectives of human rights.
18. Discuss Terrorism as a growing global issue.

(Punjabi Version)

ਭਾਗ—ੳ

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।

1. ਤੀਜੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ
2. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼
3. ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ
4. ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ
5. ਮੈਨੂਅਲ ਸਕੇਵੈਨਜਰਸ
6. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੰਧੂਆ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਨਿਆਇਕ ਕਿਰਿਆਵਾਦ
7. ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰ
8. ਲਿਬਰਲ ਅਧਿਕਾਰ
9. ਅੱਤਵਾਦ ਉਪਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ
10. ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼।

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ : ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

11. 'ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਆਨ' ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮਸਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੂਸਯੂ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਪਣ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਲਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

13. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1992 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
14. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ, 1992 ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

15. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
16. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

17. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
18. ਇੱਕ ਵੱਧਦੇ ਗਲੋਬਲ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।